

## FUNDAMENTAREA TEORETICĂ A UNOR BARIERE DE ORDIN POLITIC, INSTITUȚIONAL ȘI SOCIAL CARE DUC LA CREȘTEREA DEFICITELOR BUGETARE

*Svetlana DODON, drd., INCE*

*În articolul dat se evidențiază cauzele de ordin politic, instituțional și social a existenței deficitelor actuale în creștere. Însă mai înainte de toate se va prezenta teoria uniformizării fiscale și modalitățile de aplicare a acesteia.*

*Actualitatea echilibrului bugetar este ca niciodată evidentă în perioada actuală de aceea este deosebit de important de a evidenția factorii care împiedică realizarea acestuia și care duc la înregistrarea deficitului. Mai jos vor fi prezentate doar unele aspecte de ordin politic, instituțional și social care contribuie la creșterea deficitelor.*

**Cuvinte cheie:** uniformizarea fiscală, instituții bugetare, teoria alegerii publice, deficit.

**Introducere.** Începem cu o revizuire a teoriei "uniformizării fiscale" (tax smoothing theory) a bugetului de stat explicată în lucrările renumiților cercetători ca: Barro, Lucas și Stokey [1, 2]. De fapt, modele politice recente reprezintă explicații "pozitive" observate a abaterilor de la teoria uniformizării fiscale. Susținătorii acestei teorii o vizualiza nu doar ca fiind "normativă", dar, de asemenea, și ca "pozitivă" – fiind o descriere a politicii fiscale actuale.

Teoria "uniformizării fiscale" a bugetului de stat, consideră o economie închisă, fără de capital, în care un agent reprezentativ consumă, lucrează și economisește. Guvernul este un "planificator social binevoitor", care maximizează utilitatea agentului reprezentativ. Atât agentul reprezentativ cât și guvernul au același orizont de timp, care, pentru simplitate este infinit. Teoria face abstracție de la aspectele intergeneraționale și de la termeni finiți ai biroului de guvernare.

Guvernul trebuie să finanțeze o anumită cantitate a cheltuielilor în fiecare perioadă prin intermediul impozitelor pe venit asupra forței de muncă, care sunt distorsionate, deoarece acestea afectează oferta de muncă.

Funcția de utilitate a agentului reprezentativ depinde de consumul privat și petrecerea timpului liber, dar nu de cantitatea a bunurilor publice. Rezultatul decisiv constă în ideea că planificatorul social ar trebui să țină constantă rata de impozitare. Nivelul impozitelor este determinat de constrângerea bugetară intertemporală, ceea ce înseamnă că valoarea actualizată a cheltuielilor (care se dă exogen) trebuie să fie egală cu valoarea actuală a impozitelor. Prin urmare, deficiturile bugetare și excedentele sunt folosite ca un amortizator, deficite apar atunci când cheltuielile sunt temporar ridicate și surplusuri, atunci când acestea sunt scăzute. Aceste rezultate urmează direct din concavitățile funcției a utilității individuale. O politică a bugetului echilibrat implică rate ridicate a impozitelor azi și rate de impozitare scăzute mâine.

O altă abordare a politicii de "uniformizare fiscală", în schimb, prevede ratele constante a impozitelor, un deficit azi și un surplus mâine, care (din punct de vedere al valorii

## THE THEORETICAL SUBSTANTIATION OF CERTAIN POLITICAL, INSTITUTIONAL AND SOCIAL BOTTLENECKS THAT INCREASE BUDGET DEFICITS

*Svetlana DODON, PhD Student, NIER*

*This article highlights the political, institutional and social causes of rising of current deficits. But first of all will be presented uniform tax theory and methods of its application.*

*Importance of budgetary balance is as never obvious in special now so it is particularly important to highlight factors that hinder its performance and lead to deficits. Below are listed just some of political, institutional and social aspects that contribute to rising of deficits.*

**Key words:** tax smoothing theory, budgetary institutions, public choice theory, deficit.

**JEL Classification:** I18, H3, H62, H63, H71, H77, L32

**Introduction.** We begin with a review of the theory of "fiscal uniformity" (tax smoothing theory) State budget explained in the works of : Barro, Lucas and Stokey [1, 2]. In fact, the latest political models are "positive" explanations of observed deviations from the theory fiscal uniformity. Moreover, proponents of this theory view it not only as "normative" but also as "positive" – being a description of the current fiscal policy.

The state budget's "tax smoothing" theory, considers a closed economy without capital, in which a representative agent consumes, works and saves. Government is a "benevolent social planner" who maximizes utility of representative agent. Both the representative agent as well as government has the same time horizon, which for simplicity is infinite. Theory ignores the intergenerational aspects and finite term of the government in office.

Government should fund a certain amount of expenditures in each period through taxes on labor income, which are distorted because they affect labor supply.

Representative agent utility function depends on private consumption and leisure, but not of amount of public goods. Decisive result lies in the idea that the social planner should keep constant tax rate. Tax level is determined by the intertemporal budget constraint, which means that the present value of costs (which is given exogenously) must be equal to the present value of taxes. Hence, budget deficits and surpluses are used as a buffer, deficits occur when expenses are temporarily high and surpluses when they are low. These results follow directly from the concavity of the individual utility function. A policy of balanced budget implies today high rates of taxes and at lower level tomorrow.

Another point of view on "tax smoothing" theory instead, suggests constant tax rates a deficit today and tomorrow a surplus, which (in terms of present value) compensates shortage of current period. The second policy prevails, because the additional tax distortions in the

actualizate) compensează deficitul din perioada actuală. Cea de a doua politică predominantă, deoarece distorsiunile fiscale suplimentare din perioada actuală mai mult decât compensează (în termeni de utilitate) câștigurile bunăstării agonisite de pe urma ratelor impozitare mai mici din perioada viitoare, deoarece are loc scăderea utilității marginale.

Acest principiu simplu are în mare măsură implicații largi asupra politicii fiscale, care sunt evidențiate în descrierea a câtorva cazuri exemplificate mai jos.

Să presupunem că cheltuielile guvernamentale sunt constante, de-a lungul orizontului planificat. Atunci, politica optimă ar prevedea un buget echilibrat în fiecare perioadă. Iar dacă la timpul  $n$  cheltuielile guvernamentale neașteptat se măresc pentru totdeauna atunci politica optimă implică un buget echilibrat în fiecare perioadă cu o creștere permanentă a impozitelor la momentul  $n$ .

Să presupunem că de la perioada zero la perioada  $n$  cheltuielile guvernamentale sunt constante, și se așteaptă să fie mereu constante. În perioada  $n$  are loc neașteptat "un șoc economic (război, criza)", iar "șocul" este cunoscut să dureze până la perioada  $(n + m)$ . Politica optimă în acest caz implică un buget echilibrat până în perioada  $n$ , o "mică" creștere permanentă a impozitelor la  $n$ , un deficit între  $n$  și  $(n + m)$ , și un surplus după aceea.

Să presupunem că la timpul  $n$  cheltuielile guvernamentale neașteptat cresc temporar, apoi la  $(n + m)$  scad permanent sub nivelul inițial, astfel încât din punct de vedere valorii actuale avem o reducere a sumei totale a cheltuielilor. Reducerea permanentă de după  $(n + m)$  mai mult decât compensează creșterea temporară. Politica optimă presupune o reacție a impozitelor la timpul  $n$ , un deficit între  $n$  și  $(n + m)$ , și un surplus după  $(n + m)$ .

Principiul uniformizării fiscale este destul de clar: deficitul bugetar și excedentele sunt utilizate în mod optim pentru minimizarea efectelor de distorsionare ale impozitării, având în vedere o anumită reacție a cheltuielilor.

Din aceleași motive prezentate mai sus, principiul uniformizării fiscale implică faptul că ratele de impozitare trebuie să fie constante pe parcursul ciclului de afaceri, prin urmare, ar trebui să observăm deficite în timpul recesiunilor care apoi urmează a fi compensate de excedentele în perioade de expansiune.

Prin urmare, în cazul exemplurilor prezentate anterior, fiind extinse la un model cu fluctuațiile ciclice a producției, implică o ajustare ciclică a regulii de echilibrare bugetară: bugetul trebuie să fie echilibrat pe parcursul ciclului de afaceri, dar nu în fiecare an fiscal. În acest model, nu se oferă rol unei politici de stabilizare keynesiene, deoarece producția nu este determinată prin cerere. În modelul care prevede aplicarea politicilor de stabilizare, fluctuațiile ciclice ale bugetului ar trebui să fie chiar și mai pronunțate.

Ideea esențială – deficitul bugetar ar trebui să fie observate în timpul "războaielor" și recesiunii.

Ca o teorie normativă, modelul uniformizării fiscale este extrem de valoros. Orice model pozitiv al politicii fiscale trebuie să ia uniformizarea fiscală drept punct de referință ca o teorie "pozitivă", a deficitelor bugetare.

Barro a testat modelul uniformizării fiscale asupra a două sute de ani de date americane și britanice. El a arătat că experiența americană și britanică, în general, sunt în

current period more than compensates (in terms of utility) acquired welfare gains as a result of lower tax rates in future periods, due to decrease of marginal utility.

This simple principle has largely widespread implications on fiscal policy, which are highlighted in the description of several cases mentioned below.

It is assumed that government expenditures are constant along the planned time horizon. Then the optimal policy would provide a balanced budget in each period. And if at time  $n$  unexpected increase government expenditures forever then the optimal policy would involve a balanced budget in each period with a permanent increase in taxes at the time  $n$ .

It is assumed that from time zero to time  $n$  government expenditures are constant and are expected to be always constant. In the period  $n$  occurs unexpectedly an "economic shock (war, crisis)" and "shock" is known to last up to time  $(n + m)$ . Optimal policy in this case involves a balanced budget until time  $n$ , a "small" permanent increase in taxes at a deficit between  $n$  and  $(n + m)$ , and a surplus thereafter.

Suppose that at time  $n$  unexpected temporarily increase government expenditures, and then at  $(n + m)$  permanent decrease below the initial so that in terms of actual value we have a reduction in the amount of costs. Permanent reduction after  $(n + m)$  period more than compensates the temporary increase. Optimal policy involves a tax reaction at time  $n$ , a deficit between  $n$  and  $(n + m)$ , and a surplus after  $(n + m)$ .

The principle of tax smoothing theory is clear enough: budget deficits and surpluses are used optimally to minimize the effects distortion of taxation assuming a certain reaction of expenditures.

For the same reasons outlined above, the principle of fiscal unification implies that tax rates should be constant over the business cycle, therefore we should observe deficits during recessions compensated by surpluses in periods of expansion.

Therefore, in the examples described above, being extended to a model with cyclical fluctuations in production involves cyclical adjustment of budget balancing rule: budget should be balanced over the business cycle, but not in each fiscal year. In this model, there is no place for part Keynesian stabilization policy because production is determined by demand. In the model that provides for the application of stabilization policies, cyclical fluctuations of the budget should be even more pronounced.

The essential idea – budget deficits should be observed during "wars" and the recessions.

As a normative theory, tax smoothing model is extremely valuable. Any positive model of tax policy should take as a reference point the tax smoothing model as a "positive" theory of budget deficits.

Barro tested the over two hundred years of American and British data. He noted that American and British experiences generally are consistent with the basic principles of tax smoothing theory: correlation of debt to GNP increases during wars, decreases in peacetime and fluctuates with the business cycle.

concordanță cu principiile de bază ale teoriei uniformizării fiscale: coraportul a datoriei la PNB crește în timpul războaielor, scade în timp de pace și fluctuează împreună cu ciclul de afaceri.

În continuare se vor prezenta unele din premise de ordin politic, instituțional și social care împiedică buna guvernare intrând în contradicție cu principiile teoriei "uniformizării fiscale" astfel contribuind la creșterea deficitelor bugetare.

#### **Rolul instituțiilor bugetare și conceptul alegerii publice**

Instituțiile publice reprezintă acele unități economice instituționalizate, a căror funcție principală constă în redistribuirea veniturilor și a avuției pe seama serviciilor prestate populației, în cazurile în care întreprinderile, firmele nu oferă astfel de servicii pe piață sau le oferă în cantități insuficiente.

Instituțiile publice mai sunt numite și administrații publice și sunt formate din administrația centrală, administrații sociale și administrații locale.

Instituțiile publice cuprind: Parlamentul, Administrația Prezidențială, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, alte autorități publice, instituțiile publice autonome, precum și instituțiile din subordinea acestora, indiferent de modul de finanțare a activității acestora.

Resursele financiare publice provin din impozite, taxe, contribuții și venituri nefiscale, preluate de la persoane juridice și fizice, cu luarea în considerație a potențialului lor economic și a altor criterii stabilite de lege.

Instituțiile bugetare întrunesc totalitatea regulilor și reglementărilor în conformitate cu care bugetele sunt elaborate, aprobate și implementate. Aceste reguli variază foarte mult de la o țară la altă, astfel ei pot explica potențial variațiile de la o țară la alta țară a deficitelor și a datoriei de stat.

- instituțiile bugetare sunt mult mai dificil de a fi schimbate, decât legea bugetului în sine;

- instituțiile bugetare influențează votul final și implementarea a bugetului.

Instituțiile bugetare se schimbă relativ rar, chiar dacă ele nu satisfac nevoile unei comunități (Actul de Buget al Congresului din 1974 al Statelor Unite este un exemplu al unei reforme majore a instituțiilor bugetare). Problema esențială, constă în aceea că instituțiile bugetare nu pot fi schimbate la fel de ușor și în mod frecvent ca bugetul în sine, astfel ele ar fi total ineficiente.

Shepsle [3] arată că "structura", impusă de anumite instituții de procedură ajută la rezolvarea problemei imposibilității legislative a lui Arrow [4]. De exemplu, o problemă-cheie constă în determinarea deținerii puterii: în general vorbind, teoria sugerează că normele procesuale care limitează universalism și reciprocitate conduc la reținerile fiscale.

Lucrarea scrisă de Von Hagen pune accent pe instituțiile bugetare în contextul acumulării a deficitelor bugetare. El a testat o interesantă "ipoteză structurală", care susține că: "procedurile bugetare duc mărirea disciplinei fiscale în cazul în care acestea dau prerogativă primului ministru sau ministrului de finanțe, totodată limitând universalismul, reciprocitate și amendamentele parlamentare, facilitând executarea strictă a legii bugetului" [5].

Further will be presented some political-institutional premises that prevent application of good governance contradicting with principles of "fiscal uniformity" theory thus contributing to rising budget deficits.

#### **The role of budgetary institutions and public choice concept**

Public institutions represent those institutionalized economic entities whose main function is to redistribute income and wealth on account of services rendered to population, in cases where enterprises, companies do not offer such services on the market or offer it in insufficient quantities.

Public institutions are also called public administrations and consist of central, social administration and local administrations.

Public institutions include: Parliament, the Presidential Administration, ministries, other bodies of central and local public administration, other public authorities, public institutions, autonomous and subordinated institutions, irrespective of the mode of financing their activities.

Public resources from taxes, contributions and non-tax revenues, collected from businesses and individuals, taking into account their potential economic and other criteria established by law.

Budgetary institutions join all rules and regulations according to which budgets are developed, approved and implemented. These rules vary greatly from one country to another, so they can explain potential variations from one country to another country deficits and debt.

- budgetary institutions are more difficult to change than the budget law itself;

- budgetary institutions influence the final vote and implementation of the budget.

Budgetary institutions are changing relatively slowly, even if they can be changed when they do not meet the needs of a community (Congressional Budget Act of 1974 the United States is an example of a major reform of budgetary institutions). The crucial issue, however, is that state institutions cannot be changed as easily and frequently as the budget itself, otherwise they would be totally ineffective.

Shepsle [3] shows that the "structure", imposed by certain of procedural institutional helps resolving the problem of legislative impossibility of Arrow [4]. For example, a key issue is to determine the holding power of agenda setting and the types of changes that are permitted at the legislative level: generally speaking, the theory suggests that procedural rules that limit universalism and reciprocity lead to fiscal withholdings.

The paper written by Von Hagen focuses on budgetary institutions concerning the accumulation of deficits. He tested an interesting "structural hypothesis" which argues that "budgetary procedures lead to increased fiscal discipline if they give the prerogative of the Prime Minister and Minister of Finance, if they limit universalism, reciprocity and parliamentary amendments and facilitate strict execution of the budget law" [5].

Von Hagen concludes that rules have some effect on the level and structure of state debt. Alt, Lovry and Poterba argue that U.S. states with "strict" rule of



Von Hagen, ajunge la concluzia că normele au un anumit efect asupra nivelului și structurii datoriei de stat. Alt, Lovry și Poterba susțin că statele americane cu "o strictă" regulă a echilibrului bugetar reacționează mai prompt și mai energic la șocuri negative a veniturilor sau șocuri pozitive a cheltuielilor. E menționat că deciziile privind cheltuielile luate la nivel local, și cele care sunt finanțate prin transferuri de către guvernul național vor duce la majorarea nivelului taxelor. Astfel autoritățile locale nu internalizează în totalitate efectele deciziilor privind cheltuielile sale asupra bugetului general.

Structurile autorizate de stat, la nivel central, sunt obligate să cunoască situația economică curentă și să fie pregătite atât pentru soluționarea problemelor cât și oferirea garanțiilor prompte pentru asigurarea condițiilor stabilității și durabilității a creșterii economice. Însă din motivul inconsistenței și neordonării deciziilor luate la anumite perioade de timp de către diferite autorități publice atingerea obiectivului propus este greu de realizat.

În gândirea economică occidentală această problemă este cercetată de mulți savanți – cercetători.

Jumate de secol în urmă, a apărut teoria alegerii sociale (publice), care a schimbat în mod radical viziunea managerilor – economiștilor privind problema luării deciziei colective pentru evaluarea și furnizarea bunurilor publice.

Astfel economistul american Kenneth Joseph Arrow [6] încă la sfârșitul anilor 50 ai secolului XX, a încercat să cerceteze problema alegerii publice într-un sens mai larg încercând să găsească răspunsul la existența unei căi de a transforma preferințele, din individuale în colective. În același timp el a formulat premise prin care tranzitivitatea dată este posibilă. Dar, de fapt, teoria lui conținea și o anumită inconsecvență, care exprima și o anumită îndoială privind posibilitatea creării unui sistem integrat de adoptare a deciziilor colective, satisfacerii cerințelor deplinei ordinii și independente față de alte alternative.

Punând la îndoială rolul coordonator al statului și posibilitatea alegerii colective a obiectivelor și formării strategiei dezvoltării socio-economice, prin teoria dată au fost introduse ajustări semnificative în percepția justiției și binefacerii activității statului. Acum, de peste cinci decenii, aceste concluzii rămân drept obiect al căutării adevărului științific.

Inițial adepții teoriei economice tradiționale își concepeau realizarea politicii de stat, pornind din următoarea bază metodologică: economia de piață devine efectivă sau, așa numit „Pareto – optimală”, exclusiv doar în condițiile concurenței perfecte. Cu alte cuvinte, ei admit, că situația dată poate exista doar în cazul redistribuirii resurselor (mijloacelor) în favoarea intereselor unuia din departamente statale, ceea ce nu poate să nu afecteze în același timp interesele altor departamente.

Mai mult decât atât, oponenții acestei teorii se pronunțau contra cerințelor generale indicate de către preferințele publice pentru că conform opiniei acestora fiecare individ trebuie să aibă propriile interese și preferințe. Această abordare poate fi caracterizată ca realizarea deplină a tuturor beneficiilor din cadrul relațiilor de schimb.

Însă, cum a arătat practica, în multe cazuri atingerea realizării rezultatului similar împiedică diferite „eșecuri ale pieței”: procese care declanșează un dezechilibru

budgetary balance react more promptly and vigorously to negative shocks of income or expenditure shocks positive. It should be noted that expenditure decisions taken at local level and financed by transfers from the national government it will raise the level of taxes. Local authorities do not fully internalize the effects of its decisions on general government expenditure.

Authorized state structures at central level are required to know the current economic situation and should be prepared for solving problems and for providing timely guarantees to ensure stability conditions and sustainability economic growth. But because of the reason of inconsistency and not coordination of decisions taken at certain times by various public authorities to achieve the objective is difficult to achieve.

Occidental economic thinking this problem is studied by many scientists – researchers. Half a century ago appeared social choice theory (public), which radically changed the vision of managers – economists on the issue of collective decision for assessment and provision of public goods.

Therefore American economist Kenneth Joseph Arrow [6] since the late 50's of the twentieth century, tried to investigate the problem of public choice in a wider sense trying to find the answer the existence of a way to transform individual preferences to collective. At the same time he made premises which transitivity is possible. But in fact, theorem contains a certain inconsistency, and expressing some doubt concerning the possibility of creating an integrated collective decision-making, meeting the requirements of full order and independent of other alternatives.

Questioning the coordinating role of the state and collective choice of objectives and formation of socio-economic development strategy, through this theory were introduced significant adjustments in the perception of justice and beneficence of state activity. Now, over five decades, these conclusions remain the object of scientific search for truth.

Traditional economic theorist represented their conceptual realization of state policy, starting from the following basic methodology: market economy becomes effective or so-called "Pareto – optimal" exclusively under perfect competition. In other words, they admit that the situation can only exist if the redistribution of resources (resources) to favor the interests of one of state departments and cannot at the same time not affect the interests of other departments.

Moreover, opponents of this theory are pronounced against the general requirements set by public preferences according to their view that each individual must have their own interests and preferences. This approach can be characterized as the full realization of the benefits of the exchange relations.

But as practice shows, in many cases achieving of the result prevent various "market failures": processes that trigger a macroeconomic imbalance, the existence of natural monopolies, or other various externalities.

With the advent of revolutionary theory of public choice, the methodology has changed radically. It

macroeconomic, existența monopolurilor naturale, sau alte diverse externalități.

Odată cu apariția teoriei revoluționare a alegerii publice, cadrul metodologic s-a schimbat în mod radical. Devine tot mai clar că pentru asigurarea unei bunăstări sociale maximal posibile și eliminarea „eșecurilor” instrumentelor regulatorii ale pieței, a apărut necesitatea intervenției statului în economie, fapt care a condus la apariția nevoii determinării mecanismului luării deciziilor colective.

Școala "alegerii publice" care a izvorât din lucrările lui Buchanan, Tullock și asociații săi, au investigat cauzele deficitelor excesive și a lipsei de disciplină fiscală în democrațiile moderne, acestea fiind temele lor centrale [7].

Este necesar de subliniat două idei cruciale care au stat la baza unei mari părți din activitatea acestei școli:

- școala "iluziei fiscale";
- politici de stabilizare asimetrice.

Pe scurt, ideea "teoriei iluziei fiscale" constă în faptul că instituțiile publice nu înțeleg restricțiile bugetare intertemporale a guvernului. Atunci când li se oferă deficit finanțat din contul programului de cheltuieli, ei supraestimează beneficiile cheltuielilor curente și subestimează greutatea poverii fiscale ulterioare. Politicienii oportuniști care doresc să fie realeși profită de această confuzie prin creșterea nivelului cheltuielilor mai mult decât a impozitelor în special în anii electorali.

Una din cele mai relevante lucrări asupra conceptului de "iluziei fiscale" și rolul său crucial pentru abordarea "alegerii publice" a fost efectuată de Buchanan și Wagner în 1977 [8]. În conformitate cu această lucrare, keynesismului este una din cauze care a contribuit la formarea deficitelor excesive și abandonarea a "responsabilei" reguli – a echilibrului bugetar.

Politicele de stabilizare keynesiene devin asimetrice: politicianii sunt întotdeauna dispuși la existența deficitelor atât în perioade de recesiune cât și în perioade de creștere economică. Instituțiile publice fiind "conduși de iluzie fiscală" nu pedepsesc acest comportament.

Buchanan și Wagner sugerează că diferite structuri fiscale și instituțiile fiscale pot duce la existența a unui nivel mai mult sau mai puțin pronunțat al iluziei fiscale.

Un argument legat de abordarea "iluziei fiscale" este prezentat în cadrul modelului propus de Nordhaus (1975) a "ciclului de afaceri politic". Ideea lucrărilor sale constă faptul că în anii electorali politicianii urmează politicile expansioniste iar instituțiile bugetare și alegătorii recompensă politicieni fără a înțelege (nici a învăța din trecut) faptul că politicile expansioniste pre-electorale vor trebui să fie "răsplătite" de recesiunile post-electorale [9]. Chiar dacă modelul Nordhaus este dezvoltat în termeni de inflație – șomaj, acesta poate ușor fi aplicat pentru explicarea deficitelor bugetare.

În noile condiții, tendințele stabilite au determinat necesitatea cercetării rolului statului și a căilor de asigurare cu anumite bunuri și servicii publice. A devenit evident, că fiecare membru al societății nu este în stare de a-și satisface nevoile proprii sau în cadrul unui grup de persoane particulare. Soluția acestei probleme a găsit reflecție în cunoscuta versiune mainstreamă a teoriei alegerii publice, în conformitate cu care, statul este instrumentul ce participă la înlăturarea conflictelor de interese a participanților relațiilor

becomes increasingly clear that to provide a social maximum possible welfare and elimination of "failures" of the market regulatory instruments, it was necessary of state intervention in the economy, which has led to the need for determining the mechanism of collective decision making.

School of "public choice" that sprang from Buchanan's, Tullock and his associates work, they investigated the causes of excessive deficits and the lack of fiscal discipline in modern democracies, being their central themes [7].

It is necessary to emphasize two crucial ideas that formed the basis of much of the work of this school:

- school of "fiscal illusion";
- asymmetric stabilization policies.

Briefly, the idea of fiscal illusion theory is that the public institutions do not understand the government intertemporal budget constraints. When is given deficit financed from expenditure program, they overestimate the benefits and underestimate the weight of current expenditure further tax burden. Politicians want to be reelected opportunistic advantage of the confusion by increasing spending more than taxes especially in election years.

One of the most relevant works on the concept of "fiscal illusion" and its crucial role in addressing of "public choice" was made by Buchanan and Wagner in 1977 [8]. According to this paper, Keynesianism is one of the reasons that contributed to formation of excessive deficits and the abandonment of the "responsibility" rules – the budget balance.

Keynesian stabilization policies are asymmetric: the politicians are always willing to existence of deficits both in recessions and in periods of economic growth. Public institutions are "driven by fiscal illusion" do not punish this behavior.

Buchanan and Wagner suggest that different tax structures and fiscal institutions can lead to the existence of a level more or less pronounced of fiscal illusion.

A related argument addressing to the "fiscal illusion" is shown in the model proposed by Nordhaus (1975) "political business cycle". The idea of his work is that politicians during election years following expansionary policies of budgetary institutions reward politicians without understanding (or learn from the past) that expansionary policies of pre-election years will be "rewarded" by recessions in post-election years [9]. Although Nordhaus model is developed in terms of inflation – unemployment, it can easily be applied to explain the budget deficits.

In the new conditions, established trends made necessary to research the role of state and of ways to ensure certain goods and services. It became obvious that every member of society is not able to satisfy own needs or in a group of individuals. The solution of this problem has found reflection in the popular mainstream version of public choice theory, according to which, state is the instrument participating in the removal of conflicts of interest of the participants of the market.

Gradually, based on the basic postulate of this theory

de piață.

Treptat, pe baza postulatului de bază a acestei teorii – intervenția statului este necesară în limitele conceptului pozitiv a alegerii publice se investighează problemele privind executarea obligațiilor sale, privind managementul eficient a distribuției de funcții dintre structurile de putere subordonate. Totodată, este foarte important de subliniat, că cercetările normative în lumina teoriei alegerii publice sunt legate cu identificare instituțiilor care permit indivizilor de a primi de la stat ceea ce doresc, fără a fi totodată expuși administrării stricte din partea acestuia.

Așa a fost reflectată analiza teoriei alegerii publice până la apariția stării revoluționare a stadiului dezvoltării acesteia. La momentul actual baza metodologică a acestor cercetări s-a schimbat substanțial – acum punctul lor de plecare este întrebarea: care este schema organizațional – structurală a organului de administrare a alegerii publice și mecanismul de luare a deciziilor colective? Răspunsul este următorul: aceste decizii sunt luate de către conducerea statului – politicieni și funcționari publici. Totodată, ideea de bază a teoriei alegerii publice rămâne neschimbată și destul de simplă: departamentele și agențiile îndeplinind instrucțiunile alegătorilor și indicațiile politicianilor și a funcționarilor publici sunt mercantile și continuă să fie ghidate de interese personale, care depun efort pentru a asigurarea realizării intereselor sale personale.

Este important de a sublinia că abordarea „contractuală” susținătorii căreia sunt mulți reprezentanți ai școlii alegerii publice, la stadiul contemporan al realizării practice este una din elementele direcțiilor reglementării acestei teorii. În structura acesteia se delimitează „etapa constituțională” – în care indivizii acceptă în mod unanim regulile jocului, și „faza post constituțională” – atunci când este vorba de reguli cotidiene ale acestui proces administrativ. Este necesar de menționat în același timp, că la etapă a II-a pentru luarea deciziilor de regulă, nu se cere o aprobare în unanimitate, ci sprijinul majorității.

Atunci când apare întrebarea, asupra căreia se ia decizia în ceea ce privește producția și finanțarea bunurilor publice, la fiecare individ apare un stimul pentru majorarea cerințelor sale sperând la primirea beneficiilor corespunzătoare. Există elaborări teoretice a metodelor „determinării preferințelor”, scopul cărora este de a obține informații reale despre importanța unor sau altor alternative. Dennis Mueller se referă cu optimism la metodele date, considerând că acestea în cele din urmă vor ajuta la perfecționarea mecanismului de luare a deciziilor colective, în scopul atingerii intereselor comune naționale. Astfel, în cartea sa, "Alegerea Publică III" [10] autorul analizează numeroase recomandări pentru soluționarea problemei "paradoxul alegerilor", la baza căreia stă ideea: interesele departamentale (individuale) – nu trebuie văzute în sens îngust, ci în sens larg a acestei noțiuni. Altfel, folosul primit de către instituții, trebuie să fie legat de expresia "preferințele sociale". Însă, organele administrației centrale (ministere, departamente), de multe ori acționează luând din punctul lor de vedere decizii raționale, bazate pe interesele lor înguste departamentale, ce nu au nici o legătură cu beneficiile așteptate din realizarea intereselor naționale și politica de stat desfășurată.

Consecințele acestei concluzii sunt extrem de importante,

concerning the fact that state intervention is necessary, within the positive concept of public choice is investigating the matter concerning its own performance, concerning the efficient management of the distribution function of power structures subordinate. However, it is important to note, that normative research in the light of public choice theory are connected to the identification of institutes that allow individuals to receive from the state what they want, without strict administration exposed from his part.

That was reflected in the analysis of public choice theory until the occurrence of revolutionary stage of development. Currently methodological basis of this research has changed substantially – now their starting point is the question: which organizational – structural scheme of managing body of public choice and mechanism of collective decision-making? The answer is: these decisions are taken by the leadership of the state – politicians and civil servants. However, the basic idea of public choice theory remains unchanged and disarmingly simple: the departments and agencies fulfilling the instructions of voters and indications of politicians and civil servants are mercantile and continue to be guided by personal interests, which tend to work towards providing of maximum benefit for itself.

It is important to emphasize that the "contractual" approach supporters who are many representatives of the public choice school, at contemporary stage of practical realization is one of the elements of regulation of directions of this theory. In its structure is delimited by "constitutional stage" – where individuals accept unanimously the concept the game rules, and "the post constitutional" – when it comes to everyday rules of this administrative process. It should be noted at the same time observes that second stage of decision making usually does not require unanimous approval, but the support of the majority.

When the question arises, to which decision should be made in terms of production and financing of public goods at each person appears a desire for increasing own requirements hoping at receiving appropriate benefits. There are theoretical developments of the methods for "determination of preferences" purpose of which is to obtain reliable information about the importance of one or another alternative. Dennis Muller optimistically concerned given methods, considering that they ultimately will help to improve the mechanism of collective decision making in order to achieve common national interests. Thus, in his book, "Public Choice III" [10] author analyzes numerous recommendations to solve the problem of "the paradox of elections," which lies at the basis of the idea: departmental interests (individual) – should not be seen in the narrow sense, but in the broad sense of that term. Otherwise, the benefit received by the institution, must be linked to the expression of "social preferences". However, central government bodies (ministries, departments) often act in their perspective taking rational decisions based on their narrow departmental interests, which do not have a connection with the expected benefits from compliance with national interests and held state policy.

The consequences of this finding are extremely



mai ales ținând cont de subiectul și obiectul de studiu, constând din următoarele: alegerea deciziei individuale conform opiniei a unor savanți aproape deloc nu influențează rezultatul definitiv, adică asupra stării de echilibru financiar, și deci în consecință la administrația centrală a țării – Guvernul și la autoritățile sectoarelor (departamentele) lipsesc stimulente pentru a obținerea a maximumului de informații fiabile privind problemele politicii antideficitară.

Analizând comportamentul birocrăției departamentale cu ajutorul teoriei alegerii publice, pot fi menționate mai multe motive care pun la îndoială capacitatea statului de a "potrivi" eficient preferințele diferitor departamente și de a agrega cererile acestora cu obiectivele naționale, economice și sociale. În acest caz, teoria "alegerii publice" din nou postulează: departament – structura administrativă obișnuită a administrației centrale care, la fel ca și toți ceilalți, tinde să asigure beneficii maxime pentru sine. De aici rezultă explicația întregii game de probleme care împiedică executarea de către Guvern a rolului de cel mai important instrument de supravegherea și reglementarea eficientă a macro fluxurilor financiare în economia națională.

Dennis Mueller, în „Alegerea publică III”: menționează că „unii cercetători consideră aparatul de stat ca pe un prădător lacom, care tinde pe cât este posibil să profite, utilizând puterile sale asupra cetățenilor, alții însă îl percep ca un echivalent instituțional al pieței, în limitele cărui concurența democratică oferă un nivel de eficiență comparabil cu cel care oferă concurența economică” [10].

Pe baza judecății expuse mai sus, în rândul adeptilor teoriei alegerii publice se utilizează două modele de stat: statul bazat pe cererea cetățenilor (de exemplu societatea civilă și interesele naționale) și de stat-leviatan (de exemplu societatea intereselor statelor – capitaliste și preferințelor îngust departamentale).

În cadrul modelului bazat pe cererea cetățenilor, Dennis Mueller explică că „politica guvernului reflectă preferințele alegătorilor”, iar în cadrul modelului Leviatan „Rolul decisiv joacă preferințele statului sau a persoanelor ce ocupă funcții publice”. În dependență de care model este luat drept bază a analizei cauzelor proliferării statului, sunt obținute rezultate diferite.

Dennis Mueller menționează faptul că sistemul de guvernare bazat pe principiile democrației directe și federalism asigură reținerea eficientă a creșterii Leviatane. Acest lucru îi permite să presupună că variațiile date a sistemului de stat corespund unui model bazat pe cererea cetățenilor. De aici și provin presupunerile privind sistemul de stat care permite formarea subsistemului financiar și implementarea eficientă a politicii antiinflaționiste, contribuind la echilibrarea, stabilizarea și durabilitatea creșterii economice.

### **Redistribuirea între generații**

Natura intertemporală a deciziilor fiscale creează legături între generații. Cu toate acestea, caz că fiecărei generație îi pasă suficient de urmașii ei, orizontul finit a fiecărei generații este imaterial. În special, abordarea numită – "echivalența ricardiană" (Barro (1974)) [11] implică faptul că, având în vedere existența a unui suficient altruism între generații, alegerea a modul în care este finanțat anumit nivel a cheltuielilor este irelevant. În special, repartizarea sarcinii

important, especially given the subject and the object of our study, consisting of the following: individual choice does not influence the decision, which is confirmed by the opinion of some scientists, hardly does not influence the final outcome, i.e. the steady state of inflation and financial stability, then at central administration of the country – government and sector authorities (departments) is lacking incentives to obtain the best reliable information concerning anti-deficit policy issues.

Analyzing the behavior of departmental bureaucracy with the help of public choice theory may be mentioned several reasons that questions state's ability to "fit" effective preferences to aggregate different departments and their demands national economic and social objectives. In this case, the theory of "public choice" again postulates: department – common administrative structure of central government, just like all others tend to ensure maximum benefits for themselves. Hence the explanation of the entire range of issues that prevents performance by Government of the role of the largest supplier in the effective macro supervision and regulation of financial flows in the national economy.

Dennis Mueller mentioned in "Public Choice III": "some researchers believe the state apparatus as a voracious predator, which tends to advantage as much as possible, using its powers on citizens, but others see it as an equivalent institutional market within which democratic competition provides a level of efficiency comparable to that is provided by economic competition" [10].

Based on the above judgment among public choice theorists are used two state models: state based on the request of citizens (e.g. civil society and national interests) and Leviathan state (e.g. state interests society – capitalist narrow departmental preferences).

Into the model based on request of citizens, Dennis Mueller explains that "government policy reflects the preferences of voters" and in the Leviathan model "preferences play a decisive role of the state, or persons occupying public functions". Depending on which model is taken as a basis to analyze the cause proliferation of state, it gives different results.

Dennis Mueller noted that government system based on the principles of direct democracy and federalism ensures effective retention of Leviathan growth. This allows assuming that changes in the state system correspond to a model based on request of citizens. Hence come our assumptions on the state system that allows financial subsystem formation and implementation of highly effective anti-inflationary policy, contributing to balancing stabilization and sustainable growth.

### **Intergenerational redistribution**

Intertemporal nature of fiscal decisions creates links between generations. However, if each generation cares enough about its offspring, then finite horizon of each generation is immaterial. In particular, the approach known as – "ricardian equivalence" (Barro (1974)) [11] implies that having regard the existence of a sufficient intergenerational altruism the choice of how it is financed certain level of expenditures is irrelevant (taxes are not distorted in this model). In particular, the distribution of the tax burden over

fiscale peste generație nu este influențată de mărimea datoriei, modificările în datoria publică sunt compensate de schimbări în moșteniri private.

În modelele unde echivalența ricardiană nu se aplică, datoria publică poate genera redistribuirea între generații, dacă generația care este în viață astăzi lasă povara datoriei generațiilor viitoare. Există o diferență esențială între generația actuală și generațiile viitoare (inclusiv copiii care sunt în prezent vii): numai generația actuală votează. Astfel, în principiu, o generație egoistă ar putea vota pentru politici de transfer a sarcinii fiscale în viitor. O limită evidentă în acest comportament, este dată de existența altruismului între generații: părinților le pasă de copiii lor.

Cuklerman și Meltzer [12] propun un model politic interesant a redistribuirii între generații, ideea esențială a acestui model poate fi rezumată pe scurt după cum urmează. Se presupune că în generația actuală avem indivizii (părinți) "bogați" și "săraci": primii sunt persoane care doresc să lase moșteniri pozitive urmașilor săi și pentru care conceptul "echivalenței ricardiană" susține: ei sunt indiferenți față de politica datoriei promovată de stat, deoarece pot compensa orice schimbare în impozite și deficite curente, cu ajustări în moșteniri lăsate.

Însă indivizii "săraci" sunt acei, care ar dori să lase moșteniri negative. Deoarece, totuși, acestea din urmă nu sunt permise (nu se poate împrumuta de la urmașii săi), deci indivizii "săraci" ar dori existența deficitelor guvernamentale: ca urmare, ei împrumută indirect de la generațiile viitoare. Prin urmare, un grup de agenți ("bogați"), este indiferent față de orice politică a datoriei de stat, celălalt grup al indivizilor ("săraci") favorizează existența datoriei publice. Prin urmare, alegerea socială este de natură să conducă la creșterea datoriei de stat. Cukierman și Meltzer (1989) subliniază că în cazul alegerii sociale atinse prin regula majorității, chiar și un planificator social binevoitor ar alege existența datoriei de stat.

#### **Influența resurselor limitate asupra instituțiilor publice**

Există o diferență esențială între instituțiile publice în funcție de: forma, structura și funcțiile fiecărei fiind diferite, fiecare instituție publică decide structura și mărimea cheltuielilor sale, acestea însă pot duce la înregistrarea deficitului bugetar și ca rezultat la creșterea datoriei publice. Astfel, în principiu, un comportament iresponsabil al instituțiilor bugetare poate conduce la promovarea politicii de transfer a cheltuielilor.

#### **Influența conflictelor de distribuție**

Alesina și Drazen [13] propun un model sub denumire de "război a epuizării" a ajustări fiscale întârziate. În care diferite instituții publice reprezentate de grupuri socio-politice luptă pentru repartizarea sarcinii fiscale. Modelul presupune că un șoc permanent perturbă bugetul de stat, astfel încât la ratele de impozitare existente, apare deficit și începe să se acumuleze datoria de stat. Un planificator social ar reacționa imediat la acest șoc și ar ridica veniturile fiscale, în scopul menținerii bugetului echilibrat. Esența modelului constă în faptul că lupta distributivă în rândul grupurilor sociale întârzie adoptarea politicilor eficiente pentru echilibrarea bugetului.

Să presupune că este nevoie de ales modul de împărțire a poverii fiscale în cadrul procesului de stabilizare. Cu cât mai mult se amână luarea deciziei cu atât mai mari sunt costurile, din două motive:

generation is not influenced by the size of the debt, changes in debt are offset by changes in private bequests.

In the models where ricardian equivalence does not apply to public debt may cause redistribution between generations, if the generation that is alive today leaves the debt burden to future generations. There is an essential difference between the current generation and future generations (including children who are currently living) only the current generation vote. So basically a selfish generation could vote for policy of transfer the tax burden in the future. An obvious limit in this behavior is given by the existence of intergenerational altruism: parents do care about their children.

Cukierman and Meltzer [12] propose an interesting political model of intergenerational redistribution, the essential idea of this model can be summarized briefly as follows. It is assumed that in the current generation are individuals (parents) "rich" and "poor", "rich" are people who want to leave positive legacy to their descendants and for them "ricardian equivalence" concept claims: they are indifferent to the policy pursued by the state debt as they can offset any change in taxes and of current deficits, with adjustments into legacy.

But "poor" are those who would like to leave negative bequests. Since, however, it is not permitted (it can't be borrowed from descendants), so 'poor' existence of would want to run government deficits: as a result, they borrow indirectly from future generations. Therefore, a group of ("rich"), people is indifferent to any debt policy, the other group of individuals ("poor") favors existence of public debt. Therefore, social choice is likely to lead to increased debt. Cukierman and Meltzer (1989) points out that if social choice reached by majority rule, even and a benevolent social planner would choose existence of debt.

#### **The impact of redistribution between public institutions**

There is an essential difference between public institutions, because of: shape, structure and functions of each are different, each public institution decide the structure size and of expenditures but this may lead to record budget deficit and as a result growing of public debt. So basically irresponsible behavior budgetary institutions may lead to promoting of policy of transfer of expenditures.

#### **Influence of distribution of conflicts**

Alesina and Drazen [13] propose a model under the name of "war exhaustion" of delayed fiscal adjustment. The various public institutions represented by socio-political groups fighting for the distribution of the tax burden. The model assumes that a permanent shock disrupts budget so at existing tax rates, deficit occurs and begins to accumulate of public debt. A social planner would immediately react to this shock and raise tax revenues in order to maintain balanced budget. The essence of the model is that the distributive struggle among social groups delays the adoption of effective policies to balance the budget.

Let's assume that we need to decide on how to share the tax burden of the stabilization process. The longer the decision is delayed the greater the costs is because of two reasons:

- pre-tax distortions persist in stabilization time;



- distorsiunile fiscale a pre-stabilizării persistă în timp;
- datoria se acumulează, astfel că taxele mai mari sunt necesare pentru deservirea stabilizării.

Cu toate acestea, întârzierile raționale apar în două condiții: 1) stabilizarea propusă este "inechitabilă", adică unele instituții trebuie să suporte o parte disproporționată a poverii fiscale; 2) instituțiile nu sunt informați despre costurile fiecărei din ele pe care ar trebui să suporte pentru stabilizare.

Aceste costuri pot fi interpretate în două moduri care nu se exclud reciproc: unul subliniază costurile economice ale distorsiunilor a perioadei de pre-stabilizare, cealalt pune accentul pe costurile politice de prevenire a celui alt grup al instituțiilor de la impunerea unui plan fiscal nedorit. Costuri politice includ costuri de lobby, sau costurile acțiunii directe a politiciii.

Învins, este acel grup care va avea de pierdut mai mult în rezultat al stabilizării fiscale, deci câștigător este celălalt grup. În general, grupurile ce reprezintă interesele instituțiilor nu vor accepta imediat rolul învinsului: ei speră că alt grup va ceda primului. Timpul optim de concesiune este determinat de echivalentul a costului marginal al așteptării cu beneficiul marginal al așteptării. Beneficiul marginal este dat de probabilitatea condiționată altui grup reprezentativ care va ceda în momentul următor, înmulțit la diferența de utilitate între a fi câștigătorul și învins. Adică între plata mai mică sau ponderea mai mare al poverii fiscale

Cu cât e mai inegală distribuția costurilor de stabilizare, cu atât mai târziu va fi timpul estimat de stabilizare. Mai mult decât atât, cu cât mai mici sunt costurile de trai într-o economie instabilă, cu atât mai târziu situația se va stabili. Acest rezultat are două interpretări: în primul rând se sugerează că mecanisme economice, cum ar fi clauzele indexării, care reduc costul de instabilitate macroeconomică au tendința de amânarea ajustării, în al doilea rând, mecanismul politic care face mai ușoară și mai puțin costisitoare de a exercita o putere veto și "blochează" planurile de stabilizare propuse, întârziind stabilizarea.

Drazen și Grilli [14] extind acest model prin convingerea că o criză economică poate anticipa stabilizarea prin forțarea adoptării "soluției" a războiului epuizării.

Ideea este că creșterea costurilor pre-stabilizării din cauza unei crize o face foarte costisitoare pentru continuarea războiului epuizării și, deci, are loc adoptarea soluțiilor de către instituțiile publice. Astfel, o situație de urgență economică poate, în cele din urmă, să fie social benefică: pe de o parte provoacă o criză economică cu costurile sale, pe de altă parte, scurtează durata de întârziere în adoptarea de măsuri privind stabilizare necesare.

Coeziunea mai mică implică mai multe dificultăți în realizarea unui acord cu privire la o distribuție echitabilă a costurilor de ajustare fiscală și, prin urmare, la întârziere mai îndelungată în stăgnarea creșterii a datoriei.

#### **Datoria de stat ca element de influență**

Mărimea stocului a datoriei leagă politicile din trecut cu politicile viitoare. Actuala politică poate afecta "starea cuvântului" moștenită de succesori, prin alegerile sale fiscale, care determină mărimea datoriei. Alesina și Tabellini [15] susțin că un guvern poate profita de această posibilitate strategică și arată că acest joc politic între guvernele din oficiu, la diferite puncte în timp pot duce la o acumulare a

- debt is accumulated so that higher taxes are needed to stabilize the service of it.

However, rational delays occurs in two conditions: 1) the proposed stabilization is "unfair", i.e. some institutions must support a disproportionate share of the tax burden, 2) institutions are not informed about the costs of each other for bearing for stabilization.

These costs can be interpreted in two ways that are not mutually exclusive: one emphasizes the economic costs of distortions of the pre-stabilization period, the other emphasizes the political costs of preventing other group of institutions from imposing an unwanted tax plan. Political costs include costs of lobby or direct action policy costs.

Defeated is group which will lose more as a result of fiscal stabilization, the winner is the other group. In general, groups representing the interests of the institutions will not accept immediately defeated role: they hope that another will fail first. Optimal concession time is determined by the marginal cost of equivalent to the marginal benefit of waiting time. The marginal benefit is given by conditional probability of another representative group when will give up in the next moment, multiplied by the difference in utility between being the winner and loser. Meaning choice between paying lower than or greater share of the tax burden.

The more the uneven is distribution of cost stabilization the later will be the expected time of stabilization. Moreover, the lower are the costs of living in an unstable economy the later will be stabilization. This result has two interpretations: first suggested that economic mechanisms such as indexation clauses that reduce the cost of macroeconomic instability have a tendency to postpone adjustments, secondly, the political mechanism that makes it easier and less expensive to exercise veto power "blocks" stabilization plans proposed delaying stabilization.

Drazen and Grilli [14] extend this model by showing that an economic crisis can anticipate stabilization by forcing a "solution" of war of exhaustion.

The point is that increase in costs due to pre-crisis stabilization makes it very expensive to continue the war of exhaustion, and therefore takes place adopting of solution by public institutions. Thus, in an economic emergency may ultimately be socially beneficial: on the one hand causes an economic crisis with its costs, on the other hand, shortens the delay in the adoption of stabilization required measures.

Lower cohesion involves many difficulties in reaching an agreement on a fair distribution of the costs of fiscal adjustment and hence to even longer delay of stagnated debt growth.

#### **State debt as a factor of influence**

The size of debt stock links past policies with future policies. The current policy may affect "status word" inherited by successors, of fiscal choices that determine the size of the debt. Alesina and Tabellini [15] argue that a government can seize this strategic opportunity and show that this game in office politics between governments at different points in time can lead to an accumulation of public debt exceeding what is provided by the model of

datoriei publice mai mari de ceea ce este prevăzut de modelul "netezirii fiscale".

Cea mai simplă ilustrare a acestei idei este, după cum urmează: se consideră un sistem cu două părți iar cele două părți au preferințe diferite asupra compoziției cheltuielilor publice. O instituție publică pledează pentru cheltuieli privind "apărare", alta favorizează cheltuieli privind "protecția socială". Cele două părți sunt ideologice, adică ei reprezintă interesele diferitor circumscripții departamentale: părțile doresc implementarea politicii dorite în domeniu dat.

Interesele specifice a diferitor instituții publice sunt prezentate de partide politice în parlament și deci dacă se presupune că actualmente la putere este partidul ce promovează politica a unor cheltuieli "de apărare" ridicate, iar rezultatul alegerii structurii cheltuielilor viitoare este incertă din cauza șocurilor preferințelor a partidului la putere. În cazul dat, este evident că partidul de la putere poate crește utilitatea circumscripției sale prin aprobarea datoriei pentru a înclina structura cheltuielilor viitoare în favoarea sa. Astfel, în cazul că la guvernare va veni partidul de opoziție care reprezintă interesele altor instituții guvernamentale acesta va fi nevoit să deservească datoria micșorând astfel nivelul posibil al cheltuielilor.

Această interacțiune strategică duce la deficite, chiar dacă un planificator social care maximizează media ponderată a utilităților celor două grupuri ar alege să echilibreze bugetul în fiecare perioadă.

Prin urmare, polarizare a pozițiilor și fragilitate guvernului explică acumularea a datoriei.

Ulterior Tabellini și Alesina în 1992 [15] au dezvoltat o relație mai precisă între deficite și polarizare a preferințelor individuale, mai mult decât doar a preferințelor partidului. Ei consideră un model în care deciziile sunt luate prin regula majorității, și orice propunere poate fi făcută și aleasă prin comparație a perechilor de variante. În aceste condiții, "teoria votului mediu" implică faptul că politica adoptată este cea mai preferată de către toate instituțiile în mediu. Cu incertitudine privind preferințele majorității viitoare asupra structurii cheltuielilor, instituțiile în mediu curent preferă să emită datoria pentru înclinarea compoziției viitoare a cheltuielilor în favoarea sa. Tabellini și Alesina au arătat că suma datoriei emise este în creștere în dispersie cu preferințele alegătorilor: cu cât sunt mai concentrate spre extrem preferințele electoratului, cu atât mai mare este nivelul datoriei.

Deci, rolul strategic al datoriei constă în crearea de "condiții" pentru instituțiile publice atât viitoare, cât și curente. Aghion și Bolton [16], Milesi-Ferretti și Spolaore [17] susțin că instituțiile existente pot folosi strategic datoria publică pentru a influența rezultatul compoziției cheltuielilor viitoare.

Alesina și Tabellini [15] susțin că polarizarea instituțiilor publice și schimbările a preferințelor acestora ar trebui să fie asociate cu datorii mai mari. De exemplu, Alesina și Tabellini, interpretează deficitele de pe timpul lui Reagan ca o manevră cu scopul limitării cheltuielilor cu privind bunăstarea socială a viitoarei administrații.

#### **Situația din Republica Moldova**

Înainte de a purcede la formularea concluziei vom prezenta graficul ce reflectă nivelul și evoluția soldului bugetar în Republica Moldova [18] (graficul 1).

"tax smoothing".

The simplest illustration of this idea is as follows: it is considered a system with two parties and the two parties have different preferences on the composition of public spending. A public institution advocates for spending on "defense" another favors expenditure on "social protection". The two parties are ideological, that means that they represent the interests of different constituencies department: the parties wish implementation of desired policy in the given domain.

Specific interests of various public institutions are presented by political parties in parliament and thus supposing that the party currently in power is promoting the policy of high spending on "defense", and the election outcome is uncertain structure of future spending because of shocks of the party preferences holding the power. In this case, it is obvious that the party in power can increase the usefulness of its constituency by approving debt so will approve also the increase of government debt of future spending structure to tilt in his favor so if that in power will come opposition party representing the interests of government institutions and will have to serve debt shrinking possible level of expenditures.

This strategic interaction leads to deficits, even if a social planner maximizes the weighted average of the utilities of the two groups would choose to balance the budget in each period.

Therefore, the polarization of positions and fragility of government explains the accumulation of debt.

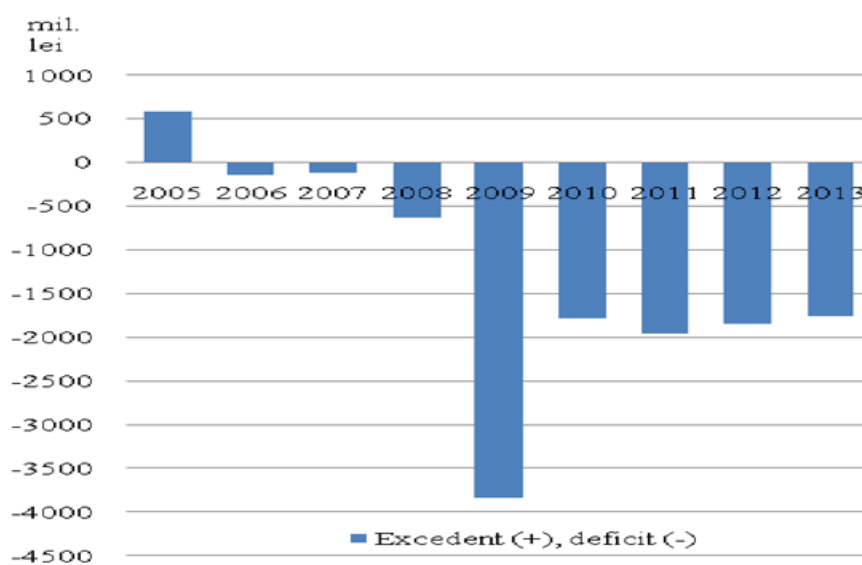
Tabellini and Alesina later in 1991 [15] developed a more precise relationship between deficits and polarization of individual preferences more than just of the party preferences. They consider a model where decisions are made by majority rule, and any proposal can be made and compared by selecting pairs of variants. In these circumstances, the "theory of voting environment" implies that the policy adopted is most preferred by all institutions medium. With uncertainty about the future majority preferences on the structure of expenditure currently average institutions prefers to issue debt to future composition of expenditure tilting it in their favor. Tabellini and Alesina showed that the amount of debt issued is increasing in dispersion of voters' preferences: the more focused towards extreme are electorate preferences, the higher the debt is.

So the strategic role of debt is to create "conditions" for public institutions as both future and current. Aghion and Bolton [16], Milesi-Ferretti and Spolaore [17] argue that existing institutions can use debt strategically to influence the outcome of future expenditure composition.

Alesina and Tabellini [15] argue that the polarization of public institutions and change of their preferences should be associated with higher debt. For example, Alesina and Tabellini, interpret deficits during deficits under Reagan's administration as a maneuver to limit spending on social welfare of future administrations.

#### **The situation in Republic of Moldova**

Before proceeding to formulation of conclusion will present the chart that reflects the level and evolution of the budget balance in Moldova [18] (chart 1).



**Graficul 1. Evoluția soldului Bugetului Public Național (2005-2013) în mil.lei/  
Chart 1 Evolution of the National Public Budget (2005-2013) in mil.lei**

*Sursa/Source: Elaborat de autor în baza datelor oficiale a Ministerului de Finanțe/ Prepared by author based on official data of the Finance Ministry.*

Graficul dat arată că în principiu se atestă proficit doar în anul 2005, ulterior s-a înregistrat deficit, nivelul căruia a fost destul de modest pe parcursul perioadei 2005-2007, însă odată cu producerea crizei economice mondiale nivelul deficitului bugetar în R. Moldova brusc a crescut atingând valoarea sa maximă în anul 2009, de 3836,6 milioane lei. Ulterior, până în prezent, cu mare regret, se denotă existența unui nivel impunător a deficitului ceea ce se datorează în mare măsură atât ineficienței și existenței unui decalaj în timp a măsurilor de ameliorare a situației create cât și barierelor prezentate mai sus cu atât mai actuale pentru Moldova deoarece țara noastră nu dispune de resurse naturale bogate care ar permite a acoperirea în totalmente a nivelului dorit de cheltuieli bugetare. Așa dar în condițiile existenței unui buget restrâns se observă chiar și la etapa planificării bugetare programarea a deficitului bugetar deși acesta ulterior va trebui să fie răsplătit, însă aceasta pare nu îngrijorează guvernarea actuală.

**În încheiere**, totalitatea abordărilor de ordin politico-instituțional menționate în articolul dat sugerează următoarele concluzii:

- acumularea datoriei guvernamentale înseamnă creșterea ulterioară a poverii fiscale pentru răscumpărarea datoriei, dacă acesta nu are loc, ci statul din nou recurge la împrumuturi pentru finanțarea cheltuielilor curente atunci procentul la împrumuturile luate crește și așa se repetă din an în an transferând astfel povara datoriei;

- nu se poate da preferință exclusivă (chiar și temporară) nici unuia din elementele structurii puterii naționale de stat, care este implicată în rezolvarea uneia din șirul de probleme interdepartamentale referitor la echilibrarea financiară a economiei;

- este nevoie de luat în considerare că economia țării este câmpul de coliziune a diferitor puteri departamentale, de multe ori reflectând nu doar interese opuse, dar și

The given graph shows that basically is attested only during 2005, a surplus subsequently was recorded a shortage level of which was quite modest over the period 2005-2007, but with the production of the global economic crisis budget deficit in R. Moldova increased sharply and reaches its maximum value in 2009 of 3836,6 mil.lei. Subsequently, until now with great regret it shows there is a tremendous level deficit that is largely due to both to inefficiency also to existence of a time gap improvement measures of current situation also due to impediments as listed above as more are actual for Moldova because our country does not have rich natural resources that would allow to cover completely the desired level of budgetary expenditure. So now to the existence of a restricted budget is observed even at the stage of budget planning the programming of budget deficit although it should be later paid back, but this does not concern the current government.

**In conclusion**, the whole political-institutional approaches mentioned in given article g suggests following:

- accumulation of government debt means further increase of tax burden debt redemption, if it does not happen but the state again recourse to borrowing to finance current expenditures then the percentage of loans taken increases and it is repeated from year to year by transferring the burden of debt;

- cannot be given exclusive preference (even temporarily) to any of the elements of state's national power structure, involved in solving of a range of interdepartmental issues relating to balance of state's budget;

- is needed to be considered the country's economy is the field of collision of different departmental structures, often reflecting not only opposing interests but also their



neconcordanța lor națională.

Este evident, că situația creată în economiile actuale atât în țările dezvoltate cât și în curs de dezvoltare este destul de dificilă și sunt necesare schimbări de ordin economic și politico-instituțional în vederea restabilirii bunei guvernări și regulării stricte a nivelului deficitului și a datoriei de stat. Premisele evidențiate în articolul dat pot servi drept bază pentru depășirea barierelor menționate și ulterioara echilibrarea a bugetului de stat. Aceasta fiind o temă deosebit de importantă cu caracter multifactorial și insuficient generalizat având necesitate de fi prezentată într-un alt articol.

national inconsistency.

It is obvious that the current economic situation both in developed as well as in developing countries is difficult and are required economic and politico-institutional changes in order to restore good governance and strict regulation of deficit's and debt's level. The premises outlined in given article can serve as basis for overcoming barriers mentioned and for further balance of the state budget. This is a particularly important issue with multifactorial nature and that is insufficient generalized is necessary to be presented in another article.

#### Referințe bibliografice / References

1. BARRO, R. On the Determination of the Public Debt. In: Journal of Political Economy. 1979, vol. 87, no. 6, pp. 940-971.
2. ROBERT, L., E., STOKEY, N.L. Optimal Fiscal and Monetary Policy in an Economy without Capital. In: Journal of Monetary Economics. 1983, vol. 12, issue 1, pp. 55-93.
3. SHEPSLE, K. Institutional Arrangements and Equilibrium in Multidimensional voting models. In: American Journal of Political Science. 1979, vol. 23, pp. 26-59.
4. ARROW, K.J., DEBREU, G. Existence of an Equilibrium for a Competitive Economy. In: Econometrica. 1954, vol. 22, no. 3, pp. 265-290.
5. VON HAGEN, J. Budgeting Procedures and Fiscal Performance in the European Communities. In: Economic Papers. 1992, no. 96 [accesat 14 martie 2014]. Disponibil: <http://aei.pitt.edu/37058/1/A3038.pdf>
6. ARROW, K.J. *Social Choice and Individual Values*. 2nd ed. New Haven: Yale University Press, 1963. 144 p. ISBN 978-0300013641.
7. BUCHANAN, J.M., TULLOCK, G. *The Calculus of Consent: Logical Foundations of Constitutional Democracy*. Indianapolis, 1962. 361 p.
8. BUCHANAN, J., WAGNER, R. *Democracy in Deficits, liberty fund*. Indianapolis, 1977. 193 p.
9. NORDHAUS, W. The Political Business Cycle. In: Review of Economic Studies. 1975, vol. 42, pp. 169-90.
10. MUELLER, D.C. *Public Choice III*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. ISBN 9780521894753.
11. BARRO, R.J. Are Government Bonds Net Wealth. In: Journal of Political Economy. 1974, vol. 81, pp. 1095-1117.
12. CUKIERMAN, A., MELTZER, A. A Political theory of government debt and deficits in a neo-ricardian framework. In: American Economic Review. 1989, vol. 79, pp. 713-733.
13. ALESINA, A., DRAZEN, A. Why are Stabilizations Delayed? In: American Economic Review. 1991, vol. 82, pp. 1170-1188.
14. DRAZEN, A., GRILLI, V. The Benefit of Crises for Economic Reform. In: American Economic Review. 1993, vol. 83, issue 3, june, pp. 588-608.
15. ALESINA, A., TABELLINI, G. Positive and Normative Theories of Public Debt and Inflation in an Historical Perspective. In: European Economic Review. 1992, vol. 36, pp. 337-344.
16. AGHION, P., BOLTON, P. Contracts as a Barrier to Entry. In: American Economic Review. 1987, vol. 77, no. 3, june, pp. 388-401.
17. MILESI-FERRETTI, G.M., SPOLAORE, E. How cynical can an incumbent be? Strategic policy in a model of government spending. In: Journal of Public Economics. 1994, vol. 55, issue 1, september, pp. 121-140
18. Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova [accesat 15 martie 2014]. Disponibil: [www.minfin.md](http://www.minfin.md)

**Recomandat spre publicare: 18.04.2014**